

UPPVIDINGE
KOMMUN

Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling Gläntans förskola

Innehåll

INLEDNING	3
VISION	3
MÅL	3
KARTLÄGGNING	4
Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling	4
Direkt diskriminering.....	4
Kön.....	5
Könsöverskridande identitet eller uttryck.....	5
Etnisk tillhörighet.....	5
Religion och annan trosuppfattning.....	5
Religion	5
Funktionshinder.....	5
Sexuell läggning.....	5
Ålder.....	6
Annan kränkande behandling.....	6
Indirekt diskriminering	6
Trakasserier och kränkande behandling	6
Repressalier	6
Aktuella lagar och förordningar	7
FN:s konvention om barns rättigheter	7
Läroplanen Lpfö18, 1 kap.....	7
Skollag 6 kap, 6§.....	7

Skollag 6 kap, 8§.....	7
Diskrimineringslag 1 kap 1§	7
RUTINER.....	8
Till dig som vårdnadshavare	8
Främjande	9
Förebyggande.....	9
Mål och aktiviteter för läsåret	10
BILAGA.....	12
Utvärdering av föregående läsårs mål och aktiviteter	12

Inledning

Syftet med ramverk mot diskriminering och kränkande behandling är att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsplanen bygger på FN:s barnkonvention och regleras av diskrimineringslagen och 6:e kap. i skollagen.

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, bos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor (Lpfö 18 sid 5).

En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn skall kunna utvecklas.

Vår tanke är att göra Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling till ett levande dokument som kan användas i diskussioner mellan rektor, pedagoger, övrig personal, vårdnadshavare och vara en utgångspunkt för samtal kring etik och värderingar med barnen.

Vision

Förskolans vision är att utbildningen ska bygga på att vi har en tillåtande och trygg miljö där alla vågar uttrycka sina åsikter och vågar vara sig själva. Alla har ett lika värde men olika förutsättningar där olikheter ses som en tillgång för lärande och utveckling. Vi arbetar för att alla, både barn och vuxna, ska känna sig trygga och respekterade. På Gläntans förskola strävar vi efter att ha en förskolemiljö där vi har roligt tillsammans och alla möts med uppskattning för den man är.

Mål

Vårt mål är att inga former av diskriminering eller kränkande behandling ska förekomma på vår förskola.

Planen gäller från 2023–04 till 2024–04

Ansvarig för planen: Rektor har ett övergripande ansvar. All personal är ansvarig för att kontinuerligt motverka diskriminering samt alla former av kränkningar.

Kartläggning

Två gånger per termin genomförs trygghetsvandringar på förskolans samtliga avdelningar. Vid trygghetsvandringarna genomförs såväl observationer som intervjuer med barnen. Syftet är att kartlägga barnens förskolevardag och upplevelse av trygghet, detta för att vi pedagoger ska kunna arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande. Vi kartlägger såväl innemiljöer som utemiljöer för att se var upplevelse och förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkningar kan förekomma.

Vi har därmed observerat och haft samtal med våra barn om var och när det kan inträffa att någon blir kränkt eller illa behandlad. Genom kartläggningen, observationerna och samtalen med barnen ser vi att det är viktigt att det finns vuxna närvarande där barnen är. Utrymmen som hallar, toaletter och aktivitetsrum är utrymmen där det kan förekomma konflikter och där vuxna behöver ha extra uppsikt. Viktigt är också att pedagoger vid utevistelse sprider ut sig och befinner sig där barnen är.

Vårdnadshavarna kommer att informeras under höstens föräldramöte att Ramverk mot diskriminering och kränkande behandling finns på förskolans anslagstavlor.

Centrala begrepp / vad är en kränkande behandling

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas i förhållande till andra på grund av något av följande:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Ålder
- Klass

Diskriminering på dessa grunder är förbjudet i lag. Undantaget är klass, som inte omnämns i lagtexterna. I Uppvidinge kommuns förskolor har vi valt att nämna även klass och vi menar med detta ekonomisk och social bakgrund.

Kön

Oavsett kön skall alla barn i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

När någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som

kvinnor/flicka eller man/pojke genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra annat kön.

Etnisk tillhörighet

Här menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. Även om du är född i Sverige kan du tillhöra en annan etnisk folkgrupp. Du kan också tillhöra flera etniska folkgrupper. Var och en har rätt att identifiera sin egen tillhörighet. Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskolan ska också arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning

Förskolan får inte missgynna något barn på grund av deras religion eller annan trosuppfattning.

Religion

Vårdnadshavare har rätt att uppföstra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera detta, om det inte strider mot svensk lagstiftning.

Funktionshinder

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionshinder räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt till exempel allergi, dyslexi, hörsel- och synskador eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning samt transsexualism.

Ålder

Barn i våra verksamheter får inte diskrimineras på grund av sin ålder utan mötas av en verksamhet som är anpassad till barnets ålder, mognad och utvecklingsnivå.

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling definieras som ett uppträdande som utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte är mobbning.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att ett barn blir missgynnat på någon av de ovanstående grunderna genom att alla behandlas lika. Ett till synes neutralt beslut kan alltså vara diskriminerande. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar förskolan indirekt de barn som till exempel på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Med trakasserier menas uppträdande som kränker ett barns värdighet och har samband med någon av de ovanstående grunderna.

Med kränkande behandling menas uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon av de ovanstående grunderna.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier)
- Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet

Repressalier

Med repressalier menas att ett barn utsätts för en negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Sådana repressalier får inte förekomma.

Aktuella lagar och förordningar

FN:s konvention om barns rättigheter

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och barns rätt till likabehandling i fokus. Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet. Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göras sin röst hörd i allt som angår dem.

Läroplanen Lpfö18, 1 kap

Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering [...] eller annan kränkning. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Förhållningssättet hos alla som verkar i förskolan, och deras sätt att agera och tala om något, påverkar barnens förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle. Därför är alla som verkar i förskolan viktiga som förebilder.

Skollag 6 kap, 6§

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skollag 6 kap, 8§

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Åtgärderna ska beskrivas i efterföljande plan.

Diskrimineringslag 1 kap 1§

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Rutiner

I det dagliga arbetet med barnen uppmärksammar vi när barnen utsätts för kränkande handling eller diskriminering. Vid de fall då misstanke om att kränkande behandling förekommer ska detta omgående anmälas till rektor och en kränkingsanmälan ska upprättas i Stella så att en utredning skyndsamt kan påbörjas. Vi förekomst av kränkning eller diskriminering ska åtgärderna se ut på följande vis.

BARN-BARN

Personalen uppmärksammar det som hänt och pratar med de berörda barnen. Detta innebär samtal där den vuxne medlar, stöttar, tar reda på vad som orsaken till kränkningen och ställer öppna frågor. Pedagoger och övrig personal ska gå in direkt i situationer som innebär att ett barn kränks. Den vuxne måste markera tydlig vart gränsen går. Vårdnadshavare informeras och vid upprepade tillfällen upprättas en handlingsplan. Ansvarig för detta är barnets ansvarspedagog.

VUXNA-BARN

Personal ska kunna diskutera uppkomna situationer med varandra, för att hjälpa varandra att göra "rätt". Detta måste klimatet på förskolan tillåta. Vid tillfällen då vuxna kränker barn ska det omgående anmälas till rektor, som i sin tur vidtar åtgärder. Rektor är ansvarig för att vidtagna åtgärder dokumenteras och följs upp. De vuxna ansvarar för att de eller de barn som utsatts för kränkning får upprättelse. Det är viktigt att i sådana situationer göra det barn medveten om sina rättigheter.

VUXNA-VUXNA

Ramverket ska främst ha barnen i fokus. Vi vill ändå betona vikten av att likabehandlingsarbetet även präglar relationerna mellan de vuxna som barnen omges av. Förekommer kränkningar mellan vuxna personer i förskolan ska därför även detta tas på allvar och följas upp. I sådana fall ligger ett stort ansvar på rektorn och personer i förskolan.

Till dig som vårdnadshavare

Vid misstanke om att ett barn far illa har all personal inom förskolans verksamhet anmälningsplikt till de sociala myndigheterna. Om du som vårdnadshavare misstänker att ett barn, ditt eller någon annans, utsätts eller har blivit utsatt för kränkande behandling – prata alltid med personalen. Definitionerna under rubriken *Definitioner av centrala begrepp* och rubriken *Vad säger lagen?* förtydligar vad en kränkande behandling är. Befogade tillrättavisningar från personalen med syfte att upprätthålla en god och trygg miljö för alla barn är inte en kränkande behandling såvida inte ett barn förödmjukas i och med detta.

Främjande

Förskolan har till uppgift att främja lika rättigheter och skapa en pedagogisk miljö där alla barn oavsett kön kan bredda sina erfarenheter och utveckla sina förmågor och intressen.

- I vårt värdegrundsarbete pratar vi om och hur vi ska vara mot varandra.
- Vi skapar en god pedagogisk miljö där flickor och pojkar inte hämmas av traditionella könsroller. Pojkar och flickor får lika mycket utrymme, alla leksaker och aktiviteter är tillgängliga för alla barn.
- Vi arbetar för att få barnen att utveckla sin förmåga att leva sig in i och respektera andras kulturer.
- Vi arbetar med att få barnen att känna stolthet över sig själva och sin familj. Vi respekterar alla familjekonstellationer.
- Vi utformar våra aktiviteter så att alla barn skall kunna delta på sina villkor.
- Vi har aktiviteter som är anpassade till barnens ålder, mognad och utvecklingsnivå.
- Vi vuxna föregår med gott exempel och visar barnen hur vi ska bete oss mot varandra.
- Vi fokuserar på och lyfter fram positiva handlingar.
- Vi är närvarande vuxna genom att vara där barnen befinner sig.
- Vi arbetar med empatiträning, det vill säga låter barnen lära sig att hjälpa varandra, vid behov i konflikter stöttar personalen barnen i att reda ut det som hänt.
-

Förebyggande

Vårt förebyggande arbete grundar sig i vårt förhållningssätt

- Vi bemöter varandra positivt. Vi säger hej till alla barn, vårdnadshavare och personal. Vi pratar med och lyssnar på alla barn varje dag.
- Vi uppmuntrar barnen att prova och klara saker själva.
- Vi lär barnen att sluta betyder sluta. Det är tillåtet att sätta sin gräns och säga ”nej/stopp”, det ska respekteras.
- Vi samtalar om känslor för att barnen ska få förståelse för dem.
- Vi är konsekventa i vårt handlande.
- Vi har daglig kontakt med vårdnadshavare genom lämning och hämtning av barnen på förskolan.
- Vårdnadshavarna erbjuds inskolningssamtal samt utvecklingssamtal där de har möjlighet att vara delaktiga med sina åsikter.
- Vi gör observationer i barngrupperna.
- Vi arbetar aktivt och kontinuerligt med konflikthantering, regler, normer, demokrati, värdegrund och språkbruk.
- Vi arbetar med barns delaktighet, inflytande och ansvarstagande.

Mål och aktiviteter för läsåret 23–24

Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling.

Mål	Alla på Gläntans förskola arbetar med att stärka och utveckla medvetenhet om och respekt för varandras olikheter, barns kroppsliga och personliga integritet. Barnen känner sig trygga i att välja när och hur de uttrycker sina tankar och känslor. Detta gör de med en ömsesidig respekt gentemot sina kompisar. Förskolan har ett medvetet och förebyggande arbetssätt för att förhindra kränkningar
Beskrivning av åtgärden	<p>För att stötta barnen i målet ovan behöver vi i personalgruppen ha en samsyn kring kränkningar, integritet, trygghet och kamratskap. Arbetslagsvis kommer vi systematiskt diskutera dessa begrepp.</p> <p>Samsyn får vi genom att återkommande lyfta frågorna på vår reflektionstid, APT samt i vårt pedagogiska forum och gemensamt sätta en struktur för arbetsgång och uppföljning.</p> <p>Samtliga arbetslag kommer att på olika sätt, utifrån barngruppen, arbeta förebyggande med integritet och kamratskap. Som pedagoger har vi ett respektfullt, lyhört, professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot barnen.</p> <p>Verktyg som kan komma att användas som stöd i arbetet då vi pratar om trygghet kan tex. vara bildstöd, böcker och sagor.</p> <p>Utifrån den trygghetsvandring som genomförts hösten 2022 ser vi vikten av närvarande vuxna, tydlighet för barnen över vad som ska hända samt hur vi organiserar verksamheten genom att dela in barnen i mindre grupper.</p> <p>Som pedagoger är vi noga med att ha ett respektfullt, lyhört, professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot barnen. Samtliga avdelningar kommer intensifiera och fortsätta arbeta aktivt med detta under läsåret 2022/2023.</p>
Områden som berörs	Kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Ansvarig	All personal som befinner sig på förskolan har ett ansvar i att möta barnen med respekt och möta frågor samt situationer som uppkommer där barnen behöver vägledning kring trygghet, respekt och bemötande. Personalen på avdelningarna har ett särskilt ansvar för att jobba aktivt med målet och åtgärderna genom att stödja, vägleda och föregå med gott exempel gentemot barnen de möter i vardagen.
----------	--

Bilaga

Utvärdering av föregående läsårs mål och aktiviteter

Mål	Alla på Gläntans förskola arbetar med att stärka och utveckla medvetenhet om och respekt för varandras olikheter, barns kroppsliga och personliga integritet. Barnen känner sig trygga i att välja när och hur de uttrycker sina tankar och känslor. Detta gör de med en ömsesidig respekt gentemot sina kompisar. Förskolan har ett medvetet och förebyggande arbetssätt för att förhindra kränkningar
Beskrivning av åtgärden	<p>För att stötta barnen i målet ovan behöver vi i personalgruppen ha en samsyn kring kränkningar, integritet, trygghet och kamratskap. Arbetslagsvis kommer vi systematiskt diskutera dessa begrepp.</p> <p>Samsyn får vi genom att återkommande lyfta frågorna på vår reflektionstid, APT samt i vårt pedagogiska forum och gemensamt sätta en struktur för arbetsgång och uppföljning.</p> <p>Samtliga arbetslag kommer att på olika sätt, utifrån barngruppen, arbeta förebyggande med integritet och kompisskap. Som pedagoger har vi ett respektfullt, lyhört, professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot barnen.</p> <p>Verktyg som kan komma att användas som stöd i arbetet då vi pratar om trygghet kan tex. vara bildstöd, böcker och sagor.</p> <p>Utifrån den trygghetsvandring som genomförts hösten 2022 ser vi vikten av närvarande vuxna, tydlighet för barnen över vad som ska hända samt hur vi organiserar verksamheten genom att dela in barnen i mindre grupper.</p> <p>Som pedagoger är vi noga med att ha ett respektfullt, lyhört, professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot barnen. Samtliga avdelningar kommer intensifiera och fortsätta arbeta aktivt med detta under läsåret 2022/2023.</p>
Områden som berörs	Kränkande behandling, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Ansvarig	<p>All personal som befinner sig på förskolan har ett ansvar i att möta barnen med respekt och möta frågor samt situationer som uppkommer där barnen behöver vägledning kring trygghet, respekt och bemötande. Personalen på avdelningarna har ett särskilt ansvar för att jobba aktivt med målet och åtgärderna genom att stödja, vägleda och föregå med gott exempel gentemot barnen de möter i vardagen.</p>
Utvärdering och uppföljning	<p>Utvärdering av verksamheten kommer ske under de trygghetsvandringar som genomförs på förskolan i oktober och april. Vid dessa tillfällen genomförs både observationer och intervjuer med barnen. Utöver detta förs löpande diskussioner inom arbetslagen kring barnens mående och trygghet. Det pågående arbetet i arbetslagen utifrån målet ovan kommer följas upp under pedagogiska forumet för att då få en samlad bild av hela förskolan.</p> <p>En mer genomgående utvärdering av likabehandlingsplanen kommer att ske i april då mål kommer revideras.</p> <p>Utifrån den trygghetsvandring som genomförts hösten 2022 ser vi vikten av närvarande vuxna, tydlighet för barnen över vad som ska hända samt hur vi organiserar verksamheten genom att dela in barnen i mindre grupper.</p> <p>Som pedagoger är vi noga med att ha ett respektfullt, lyhört, professionellt bemötande och förhållningssätt gentemot barnen. Samtliga avdelningar kommer intensifiera och fortsätta arbeta aktivt med detta under läsåret 2022/2023.</p>